

การศึกษาประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์เบื้องต้น เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรณี (แร่ตะกั่ว สังกะสี)

บริเวณอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

หลักการและเหตุผล

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีแหล่งแร่ตะกั่ว สังกะสี อยู่หลายแหล่ง แต่ที่มีคุณค่าเศรษฐกิจสามารถพัฒนาทำเหมืองแร่ตะกั่วได้ โดยมีแหล่งสำคัญที่อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งผลิตแร่ตะกั่วไปแล้วมากกว่า 5 ล้านตัน และคาดว่าจะมีปริมาณแร่สำรองคงเหลือประมาณ 8 ล้านตัน การบริหารจัดการทรัพยากรแร่ในพื้นที่นี้ มีปัญหาเนื่องจากความขัดแย้งด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยทำให้ประชาชนในพื้นที่ขาดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการผลิตและทำเหมืองแร่ แต่เนื่องจากความสำคัญของแร่ตะกั่วโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมรถยนต์ แนวโน้มการพัฒนาเครื่องยนต์ hybrid ที่ต้องใช้แบตเตอรี่ประสิทธิภาพสูง ส่งผลให้ราคาแร่ตะกั่วมีราคาสูงขึ้น อีกทั้งอาจจะขาดแคลนในอนาคต ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีนโยบายในการบริหารจัดการทรัพยากรแร่และการกำหนดพื้นที่สงวน อนุรักษ์ ระหว่างทรัพยากรแร่ ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม และสังคม

ปัญหาการปนเปื้อนของสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้จากโรงแต่งแร่ตะกั่ว ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของชุมชนบริเวณบ้านคลิตี้ ทำให้เรื่องดังกล่าวเป็นที่สนใจของสาธารณะ ส่งผลให้การพิจารณาใบอนุญาตประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองแร่ตะกั่ว ต้องมีกระบวนการศึกษาเพื่อหาข้อยุติที่เป็นธรรมระหว่างการพัฒนา การอนุรักษ์ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของประเทศภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

จากปัญหาดังกล่าว กรมทรัพยากรธรณีในฐานะของหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ จึงทำการศึกษาและประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) โดยคำนึงถึงปัจจัยข้อดีข้อเสียในด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี และนำมาซึ่งทางเลือกและเกิดความเป็นธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นแนวทางในการนำเสนอทางเลือกของการบริหารจัดการพื้นที่แหล่งแร่ตะกั่วได้อย่างเหมาะสม